

Những nguyên nhân giàu và nghèo trong cuộc sống

Bố thí và cúng dường là nhân lành để kết hoa trái ngọt phước báo giàu sang phú quý trong hiện tại và mai sau. Chính vì vậy, ngày hôm nay nhiều người khá giả, giàu có là nhờ phước báo bố thí và cúng dường.

Ngược lại, những người không biết san sẻ và giúp đỡ nên hiện tại rất nghèo hèn, có tài sản ít ỏi dù quanh năm vất vả nhọc nhằn lao nhọc.

"Một thời, Thế Tôn ở Sàvatthi, tại tịnh xá ông Anàthapindika. Có thanh niên Subha Todeyyaputta đi đến đảnh lễ, bạch Thế Tôn:

“Thưa Thế Tôn, do nhân gì, duyên gì giữa loài người với nhau, chúng tôi thấy có người tài sản nhỏ, có người tài sản lớn?

Này thanh niên, hãy nghe và suy nghĩ kỹ, Ta sẽ nói: “Ở đây, này thanh niên, có người đàn bà hay người đàn ông không bố thí, cúng dường cho sa môn hay Bà la môn các đồ ăn uống, y phục, xe cộ, ngọa cụ, y dược, đèn đuốc, nhà cửa... Do nghiệp ấy, sau khi thân hoại mạng chung, bị sinh vào cõi dữ, ác thú và đọa xứ. Nếu được sinh vào loài người, người ấy phải chịu nghèo hèn, có tài sản nhỏ.

Nhưng ở đây, này thanh niên, có người đàn bà hay đàn ông có bố thí và cúng dường cho sa môn hay Bà la môn các đồ ăn uống, y phục, xe cộ, ngọa cụ, y dược, đèn đuốc, nhà cửa...Do nghiệp ấy, sau khi thân hoại mạng chung, người ấy được sinh vào thiện thú, thiên giới. Nếu sinh vào loài người, người ấy được giàu sang, có tài sản lớn".

(ĐTKVN, Trung Bộ III, kinh Tiểu nghiệp phân biệt [trích], VNCPHVN ấn hành 1996, tr.478)

Bố thí và cúng dường là nhân lành để kết hoa trái ngọt phước báo giàu sang phú quý trong hiện tại và mai sau. Chính vì vậy, ngày hôm nay nhiều người khá giả, giàu có là nhờ phước báo bố thí và cúng dường. Ngược lại, những người không biết san sẻ và giúp đỡ nên hiện tại rất nghèo hèn, có tài sản ít ỏi dù quanh năm vất vả nhọc nhằn lao nhọc.

Trong các đối tượng thọ nhận bố thí và cúng dường thì các bậc sa môn, những người tu hành chân chính là xứng đáng nhất. Bởi các vị ấy luôn biết buông xả và giúp đỡ mọi người, họ đã hiến đời mình cho lý tưởng giác ngộ và dẫn thân làm cho đạo đời càng thêm tốt đẹp. Các ngài là ruộng phước điền tối thượng để tất cả chúng sinh gieo trồng phước đức để hoàn thiện chính mình. Tuy nhiên, không vì thế mà người bố thí và cúng dường chỉ hướng đến những vị đạo cao đức trọng mà bỏ quên những người bất hạnh hoặc kẻ nghèo hèn thiếu thốn khó khăn. Chính sự phát tâm bố thí rộng rãi, tùy duyên không

phân biệt, không cố chấp mới là người thật tâm bố thí nên hưởng quả báo an vui hạnh phúc ngay tại đây và bây giờ.

Đạo lý nhà Phật giúp ta mở rộng tấm lòng từ bi sáng ngời về hạt giống yêu thương, từ việc bố thí giúp đỡ chúng sinh bình đẳng qua nhiều hình thức. Từ đó, ta thấy việc bố thí chia sẻ quan trọng ở tâm chân thành, nhờ vậy chúng ta sống với nhau có yêu thương và hiểu biết bằng tình người trong cuộc sống. Làm phước, bố thí cúng dường hay nâng đỡ cho nhau là con đường dẫn đến tình yêu thương nhân loại, là cách thức để chuyển hóa nỗi khổ niềm đau thành an vui hạnh phúc, nhằm giúp cho ta và người cùng ngồi lại bên nhau, để được sống bằng trái tim yêu thương có hiểu biết.

Nhiều người vẫn thắc mắc về những hiện thực dường như nhân quả chẳng công bằng tí nào? Những kẻ bất nhân không đạo đức, làm ăn phi pháp, tham nhùng lường gạt tạo nhiều oan trái trong xã hội, nhưng vẫn sống giàu sang, có nhiều thế lực và tài sản lớn hơn người khác.

Chúng ta nên nhớ rằng, sự giàu sang ấy là dư báo những việc làm tốt của họ trong nhiều kiếp về trước, chứ không phải do làm ăn bất chính trong đời này mà có được. Nhân quả mang tính cách ba thời quá khứ, hiện tại và vị lai.

Đồng thời những người hiền lành, làm ăn lương thiện mà vẫn chịu sự bất hạnh hoặc nghèo đói, thiếu thốn khó khăn là do họ không biết bố thí và cúng dường chứ không phải vì họ sống lương thiện mà bị thua thiệt, đói nghèo.

Nghèo là không biết gieo nhân bố thí cúng dường

Ngày xưa khi mẹ chúng tôi còn sống mỗi lần nấu cơm cho gia đình ăn, bà lấy một ít gạo bỏ vào cái hũ để ở góc bếp. Đi chợ về còn ít tiền lẻ, mẹ bỏ vào một cái hộp. Bà giải thích rằng, bớt đi một vài nắm gạo, bữa ăn của cả nhà cũng không đến nỗi thiếu, nhưng có cái để dành mà giúp cho những người cơ nhỡ, lỡ đường. Nếu không làm vậy, muốn giúp đỡ người cũng khó, vì nhiều khi muốn giúp lại không sẵn có gạo tiền. Mẹ tôi dạy rằng việc bỏ gạo vô hũ chính là tích âm đức, là làm phước. Mẹ còn dạy, khi đi ra đường nên mang theo ít tiền lẻ trong túi, để khi cần thiết có cơ hội giúp đỡ người khốn khó. Chim chết vì ăn, không ăn sẽ chết đói cho nên nó dễ dàng bị con người tìm đủ mọi cách để bắt chúng. Con người cũng vậy, phải suốt ngày làm việc nhọc nhằn vất vả, chạy ngược chạy xuôi để kiếm ra đồng tiền mà nuôi sống bản thân và gia đình!

Trong mấy chục năm sống giữa đất trời, thử hỏi con người ta có bao nhiêu thời gian để sống cho được thoải mái đây? Sáu tuổi đã phải vào lớp học, cho đến khi khôn lớn trưởng thành lấy vợ hoặc lấy chồng, rồi sinh con đẻ cái để

duy trì giống nòi nhân loại. Để duy trì mạng sống ta phải làm việc cho đến khi nào già bệnh chết mới thôi. Người có phước thì được hưởng chế độ lương hưu, kẻ thiếu phước thì chật vật, bươn chải kiếm sống trong khó khăn. Đời người, nếu sống như vậy có ý nghĩa gì?

Người nghèo quá dễ sinh ra những hành động thấp hèn, không có niềm tin về nhân quả, cho nên sẽ oán trời trách đất, đổ thừa cho gia đình người thân và xã hội. Nghèo khó, dễ đưa đẩy con người vào con đường xấu xa tội lỗi, vì sự thiếu thốn những nhu cầu cần thiết trong đời sống hằng ngày.

Người phật tử chân chính cần phải biết rằng giàu hay nghèo đều là do nhân quả tốt xấu đã gieo tạo từ trước, cộng với hiện đời không biết siêng năng chịu khó học hỏi và làm việc tích cực.

Nghèo khó là do không biết gieo nhân thiện lành để giúp người, cứu vật khi cần thiết, lại còn ăn chơi phóng túng sa đọa, không tin sâu nhân quả, nên thường xuyên làm các việc xấu ác là nguyên nhân dẫn đến phá sản. Dân gian nói: “Bần cùng sinh đạo tặc” là câu tục ngữ luôn nhắc nhở chúng ta phải cố gắng gieo trồng phước đức bằng cách làm lành tránh dữ, tích công bồi đức, nhờ vậy mà không bị rơi vào hoàn cảnh túng thiếu, nghèo khó.

Nhưng trong nghiệp báo không chỉ có những điều riêng mỗi người gánh chịu hay còn gọi là biệt nghiệp, mà còn có cả một cộng đồng xã hội, hay một gia đình phải cùng nhau gánh chịu hậu quả tốt hay xấu gọi là cộng nghiệp. Có người cho rằng nghèo hay giàu cũng đều có những nỗi khổ riêng, chẳng ai có thể bình yên, hạnh phúc giữa cuộc đời này. Nếu như người giàu có, biết sống tốt và tin sâu nhân quả, thì họ sẽ không tự mãn mà còn tìm cách san sẻ, giúp đỡ người khác khi có nhân duyên.

Bố thí và cúng dường là pháp tu để phát triển lòng từ bi và gieo trồng phước báo trong hiện tại và mai sau. Đặc biệt là ai cũng thực hiện được pháp tu này. Nếu chúng ta không có tài sản để bố thí và cúng dường thì phát tâm tùy hỷ vui theo với người làm phước, người vui theo xả được tâm ganh ghét tật đố, người bố thí được giàu có.

Siêng năng học hỏi làm việc và tiết kiệm dẫn đến quả giàu có

Thường người nghèo ít học, thiếu hiểu biết nên dễ dàng làm những điều xằng bậy vì họ không tin nhân quả. Họ không hiểu tại sao người khác giàu còn mình lại nghèo. Nghèo là do không biết bố thí cúng dường, hiếu dưỡng với cha mẹ hoặc giúp đỡ, chia sẻ khi gặp người bất hạnh, khó khăn. Luận về nhân quả giàu nghèo đều có nguyên nhân sâu xa của nó, không có gì bỗng dưng khi không, chúng ta lại nghèo.

Người nghèo khó hiểu biết quá nông cạn nên không biết quân bình tham muốn, cuộc sống cơ cực, vất vả quanh năm suốt tháng, nợ nần chồng chất, thiếu trước hụt sau, không có tiền để vui chơi giải trí, chỉ lấy việc chăn gối làm đầu nên họ thường đông con là vậy. Họ không biết cân nhắc và sắp xếp cách thức ổn định kinh tế gia đình từ buổi đầu.

Những người giàu có thường rất khôn ngoan, sáng suốt. Khi chưa thành tài họ luôn cố gắng vừa học vừa làm, chịu khó siêng năng, cần mẫn. Khi ổn định công ăn việc làm, đời sống kinh tế tương đối khá thì họ mới tính đến chuyện trăm năm, xây dựng gia đình, sinh con đẻ cái.

Người nghèo sẽ bố thí bằng lời nói an ủi động viên giúp đỡ người khác, thấy người bệnh thì mình thăm hỏi hoặc chăm sóc, nếu có thời gian thì đến chùa làm công quả, như vậy giàu nghèo gì ai cũng có thể bố thí được. Chúng ta có thể bố thí lời nói, bố thí tấm lòng hoặc tùy hỷ với việc làm tốt của người khác để tích lũy phước báo về sau.

Bài viết: "Những nguyên nhân giàu và nghèo trong cuộc sống"

Thích Đạt Ma Phổ Giác